

SECTION 1

PEDAGOGICAL SCIENCES

УДК 37 (092) (460)

Зайченко Н. І.

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук
Національний університет "Чернігівський колегіум"
імені Т. Г. Шевченка

**ІСПАНСЬКІ ПЕДАГОГИ-ГУМАНІСТИ XVI – XVII СТ.
У "ПЕДАГОГІЧНОМУ СЛОВНИКУ" ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГІ**

В одній з останніх праць іспано-аргентинського педагога Лоренсо Лузуріаги (Lorenzo Luzuriaga Medina) (1889–1959) – "Педагогічному словнику" (Буенос-Айрес, 1960) – знайшли відображення замітки про видатних педагогів світу різного історичного часу. З-поміж іспанських педагогів було названо трьох в історичному відтинку XVI – XVII століть – Хуана Пабло Бонета, Хуана Луїса Вівеса та Хосе де Каласанс.

Хуан Пабло Бонет (Juan Pablo Bonet) (1573–1633; Лоренсо Лузуріага наводив інші роки життя – 1560–1620) був священиком, ініціатором навчання глухонімих осіб. Він видав першу книгу для навчання людей із порушеннями слуху у Мадриді 1620 року під назвою "Про природу звуків і мистецтво навчити глухонімого говорити" [1, с. 61]; [2], яка була створена в процесі його педагогічної роботи з хлопчиком Луїсом, сином знатної сеньйори-удови Хуани де Кардона (Juana de Cardona y Córdoba y Aragón) [3].

Призначення книги педагог пояснював "необхідністю шукати засоби для страждених природними дефектами людей, з якими, зазвичай, вони народжуються" [2, с. 20].

Лоренсо Лузуріага називав Хуана Пабло Бонета "видатним гуманістом" [1, с. 61].

У замітці про педагога Санто Хосе де Каласанс (Santo Jose de Calasanz Gaston) (1556/1557–1648) він зазначав, що той "народився в провінції Уеска і вивчав гуманітарні науки та теологію в університетах Леріди, Валенсії та Алькали, став священником 1583 року" [1, с. 66].

У подальшому Хосе де Каласанс перебрався до Риму, де в 1597 році заснував першу в Європі безплатну народну школу, щоби в ній могли навчатися діти бідняків. Братство, утворене при школі, 1617 року отримало статус монашої конгрегації [4, с. 29].

Лоренсо Лузуріага підкреслював, що в школах, організованих Хосе де Каласанс, надавалася елементарна освіта – читання, письмо, граматики, християнське вчення; а провідна мета цих шкіл бачилася у "вихованні дітей у християнському благочесті" [1, с. 66].

Про постать Хуана Луїса Вівеса (Juan Luis Vives) (1492–1540) Лоренсо Лузуріага відмічав, що той "можливо, найвеличніший педагог-гуманіст Ренесансу" [1, с. 372].

Іспанський філософ Адольфо Бонілья (Adolfo Bonilla y San Martín) указував: "Хуан Вівес народився в знаменному місті Валенсії 6 березня 1492 року, через шістьдесят три дні після пам'ятної події здачі Гранади католицьким королям. Був хрещений у церкві де Сан-Андрес" [5, с. 12].

У "Педагогічному словнику" Лоренсо Лузуріага стверджував, що Хуан Луїс Вівес походив із знатного, хоча й бідного, роду; навчався в рідному місті, а пізніше в Паризькому університеті; згодом перебрався до Фландрії, де познайомився з Еразмом Роттердамським [1, с. 372].

Дружба з Еразмом, ймовірно, почалася в 1518 році з прибуттям Вівеса до Лувена на запрошення університету викладати латинську мову [5, с. 80].

У жовтні 1523 року педагог продовжив викладацьку діяльність в Оксфордському коледжі Corpus Christi, де читав одразу два курси – гуманітарного знання та права [5, с. 179].

Пізніше Луїс Вівес був змушений полишити Англію, повернувся в Брюгге. Його педагогічні ідеї найвиразніше постали в "Трактаті про навчання" (Tradendis disciplinis). У книзі Вівес наголошував, що освіта починається з досвіду, інтуїції, безпосереднього пізнання речей. "Молодь віднайде вивчення природи набагато простішим за абстрактну справу, бо воно потребує лише прикладання почуттів", – писав він [1, с. 372].

На думку Лоренсо Лузуріаги, педагогічна концепція Луїса Вівеса – про емпіричний метод пізнання світу; "вона була більше моралістичною, аніж богословською" [1, с. 372], адже втілювала провідну ідею – у прагненні до релігійності не варто втрачати життєву дійсність.

Відмічав Лоренсо Лузуріага і тезу Вівеса про фокусування в освіті на психології учнів. "Кожні два-три місяці вчителі порадяться з батьківським почуттям і серйозною розсудливістю про дух їхніх учнів та призначать кожному з них ту працю, що

видається найбільш принагідною", – настановляв педагог-гуманіст [1, с. 372].

Отже, три величні постаті іспанських педагогів-гуманістів XVI – XVII ст. було згадано у "Педагогічному словнику" Лоренсо Лузуріаги – Хуана Пабло Бонета, Хуана Луїса Вівеса та Хосе де Каласанс. Найзнаменніше з них – ім'я Луїса Вівеса, кого за вчителя почитатиме "батько педагогіки" Ян Коменський.

Список літератури

1. Luzuriaga L. Diccionario de pedagogia. Buenos Aires : Losada, 1960. 392 p.
2. Pablo Bonet J. Reduction de las letras, y Arte para enseñar a ablar los mudos. Madrid : por Francisco Abarca de Angulo, 1620. 380 p.
3. Gascon Ricao A. Juan de Pablo Bonet. URL : <https://dbe.rah.es/biografias/8802/juan-de-pablo-bonet>.
4. Benlloch y Vivo J. El gran pedagogo San Jose de Calasanz fundador de las Escuelas Pias. Madrid : Administracion de "Revista Calasancia", 1919. 86 p.
5. Bonilla y San Martin A. Luis Vives y la filosofia del Renacimiento. I. El hombre y la epoca. Madrid, 1929. 292 p.